

Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs

Brīvības iela 58, Rīga, LV-1011, tālr. 67288140, mob. tālr. 26520082, fakss 67283339, e-pasts taiib@taiib.gov.lv, www.taiib.gov.lv

APSTIPRINU
Transporta nelaimes gadījumu un
incidentu izmeklēšanas biroja
direktors I.A.Gaveika

Rīgā, 2019. gada 1.jūlijā

Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs

Publiskais pārskats

2018. gads

1. Pamatinformācija

1.1. Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja (turpmāk arī – Birojs) statuss

Birojs ir satiksmes ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas tika izveidots uz Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja bāzes saskaņā ar 2006.gada 12.decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.953 „Par smagu dzelzceļa avāriju izmeklēšanas institūciju” izveidi. Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojam pievienoja smagu dzelzceļa avāriju izmeklēšanas funkciju, kuru tas sāka pildīt ar 2007.gada 1.aprīli, kā rezultātā tika mainīts nosaukums „Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs” uz „Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs”. No 2011.gada 1.jūnija saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likumu Birojs veic jūras negadījumu un incidentu izmeklēšanu.

Biroja darbības mērķis ir valsts pārvaldes funkcijas īstenošana aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu, dzelzceļa satiksmes negadījumu un jūras negadījumu un incidentu izmeklēšanas jomā.

Biroja darbību nosaka Ministru kabineta 2005.gada 20.decembra noteikumi Nr. 973 „Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja nolikums”.

Biroja izmeklētāji savu darbu veic, ievērojot starptautiskos normatīvos aktus un nacionālos normatīvos aktus, kas regulē civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanu, dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanu un jūras negadījumu izmeklēšanu.

Saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību Pārejas noteikumu 46. punktu Birojs no 2010.gada 1.janvāra ir no valsts budžeta nefinansēta iestāde. Birojs finansējumu saņem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā no ieņēmumiem par aeronavigācijas pakalpojumiem, no

dzelzceļa infrastruktūras finansējuma un no VAS „Latvijas Jūras administrācija” līdzekļiem, kuri saskaņā ar Ministru kabineta noteiktajiem izcenojumiem gūti par valsts pārvaldes uzdevumu ietvaros sniegtajiem maksas pakalpojumiem.

1.2 Biroja darbības virzieni

Saskaņā ar likumu „Par aviāciju” un Ministru kabineta 2011.gada 31.maija noteikumiem Nr.423 „Civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas kārtība” Birojs:

- izmeklē civilās aviācijas nelaimes gadījumus, nopietnus incidentus un, ja tas nepieciešams lidojumu drošības uzlabošanai, arī incidentus;
- izstrādā rekomendācijas civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu cēloņu novēršanai turpmākajā civilās aviācijas darbībā;
- ziņo Satiksmes ministrijai par Latvijas Republikas teritorijā un citās valstīs notikušajiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem;
- ziņo ieinteresēto valstu civilās aviācijas institūcijām, personām un Starptautiskās civilās aviācijas organizācijai par Latvijas Republikas teritorijā notikušajiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem.

Birojs analizē nelaimes gadījumu un incidentu cēloņus, kā arī sistematizē un uzglabā informāciju par visiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem, kuros iesaistīti Latvijas Republikas Civilo gaisa kuģu reģistrā reģistrētie gaisa kuģi.

Saskaņā ar Dzelzceļa likumu, 2010.gada 26.oktobra Ministru kabineta noteikumiem Nr.999 „Dzelzceļa satiksmes negadījumu klasifikācijas, izmeklēšanas un uzskaites kārtība” Birojs:

- organizē, veic un kontrolē smagu dzelzceļa avāriju un nopietnu negadījumu, pēc kuriem dzelzceļa ritošais sastāvs ir svītrojams no inventāra parka, izmeklēšanas darbības;
- izstrādā ieteikumus līdzīgu smagu dzelzceļa avāriju un nopietnu negadījumu novēršanai nākotnē;
- ziņo Satiksmes ministrijai par Latvijas Republikas teritorijā notikušajām smagajām dzelzceļa avārijām un nopietniem negadījumiem;
- par avārijas izmeklēšanas gaitu regulāri informē Valsts dzelzceļa tehnisko inspekciju, dzelzceļa satiksmes negadījumā iesaistīto dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju, pārvadātāju, cietušos un to radniekus, bojātās mantas īpašniekus, ražotājus, attiecīgos avārijas dienestus, personāla un lietotāju pārstāvjus.

Birojs analizē dzelzceļa satiksmes negadījumu cēloņus, kā arī sistematizē un uzglabā informāciju par visiem Biroja izmeklētajiem smagajām dzelzceļa satiksmes negadījumiem.

Saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likumu un Ministru kabineta 2011.gada 12.jūlija noteikumiem Nr.561 „Jūras negadījumu un jūras incidentu izmeklēšanas kārtība” Birojs:

- veic jūras negadījumu un jūras incidentu izmeklēšanu kuģošanas drošības jomā;
- izstrādā drošības rekomendācijas līdzīgu jūras negadījumu novēršanai nākotnē;
- lai novērstu līdzīgus jūras negadījumus un incidentus, papildus izmeklēšanai Birojs var veikt arī ar kuģošanas drošību saistītu datu vākšanu un teorētisku analīzi.

2. Biroja finanšu resursi un darbības rezultāti

Saskaņā ar likuma „Par aviāciju” 5.panta ceturto daļu Birojs aviācijas nelaimes gadījumu

un incidentu izmeklēšanas jomā tiek finansēts no ieņēmumu daļas par aeronavigācijas pakalpojumiem Rīgas lidojumu informācijas rajonā, kā arī saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem par aeronavigācijas pakalpojumu maksas sadales kārtību. Saskaņā ar Dzelzceļa likuma 33.¹ panta piekto daļu Birojs dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanas jomā tiek finansēts no dzelzceļa infrastruktūras finansējuma. Saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likuma 8.¹ panta otro daļu Biroju jūras negadījumu un jūras incidentu izmeklēšanas jomā finansē no Latvijas Jūras administrācijas līdzekļiem, kuri saskaņā ar Ministru kabineta noteiktajiem izcenojumiem gūti par valsts pārvaldes uzdevumu ietvaros sniegtajiem maksas pakalpojumiem, un citiem pašu ieņēmumiem.

Ar Ministru kabineta 2017.gada 9.augusta rīkojumu Nr.409 „Par Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja 2018.gada budžeta apstiprināšanu” sākotnēji tika apstiprināti Biroja budžeta ieņēmumi 475 337 *euro* un izdevumi 475 337 *euro* apmērā. 2018.gada 11.aprīlī veicot grozījumus, ar kuriem 2017.gada budžeta atlikums tika ieskaitīts 2018.gada budžetā, tika apstiprināti Biroja budžeta ieņēmumi 475 337 *euro* un izdevumi 636 798 *euro* apmērā.

Pamatojoties uz Likuma par budžetu un finanšu vadību 6.¹ panta piekto daļu, Biroja budžeta izdevumu daļa tika palielināta par maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu atlikumu uz 2018. gada 1. janvāri 161 461 *euro* apmērā.

Biroja darbības nodrošināšanai 2018.gadā tika izlietoti 479 266 *euro*, no tiem atlīdzībai 354 825 *euro*, precēm un pakalpojumiem 115 627 *euro* un kapitālieguldījumiem 8 814 *euro*.

Finansējums un tā izlietojums 2018. gadā:

Nr.p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā (euro)	
			apstiprināts ar rīkojumu	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	475 684	475 337	475 337
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	475 684	475 337	475 337
2.	Izdevumi (kopā)	490 040	636 798	479 266
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	473 042	615 332	470 452
2.1.1.	kārtējie izdevumi	473 042	615 332	470 452
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	16 998	21 466	8 814

Birojs 2018.gadā aviācijas jomā ir pabeidzis viena civilās aviācijas nelaimes gadījuma izmeklēšanu un divu nopietnu incidentu izmeklēšanu:

- civilās aviācijas nelaimes gadījums, kas notika ar helikopteru 44, reģistrācijas Nr. YL-HBH, 2017. gada 8. oktobrī Priekules novadā, Gramzdas pagastā, Gramzdas karjera rajonā,
- nopietns civilās aviācijas incidents, kas notika 2017.gada 17.februārī Starptautiskajā lidostā "Rīga" ar gaisa kuģi Boeing 734-524, VP BVS,
- nopietns civilās aviācijas incidents, kas notika 2016.gada 17.septembrī Starptautiskajā lidostā "Rīga" ar gaisa kuģi Bombardier DHC-8-402.

Birojs 2018.gadā aviācijas jomā uzsāka divu civilās aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšanu un divu nopietnu civilās aviācijas incidentu izmeklēšanu:

- civilās aviācijas nopietns incidents, kas notika 2018.gada 21.jūnijā Starptautiskās lidostas "Rīga" teritorijā ar gaisa kuģi Bombardier CS300, Reģ. Nr.YL-CSS,
- civilās aviācijas nopietns incidents, kas notika 2018.gada 5.jūlijā ar gaisa kuģi Piper-28 Cherokee, Reģ.Nr.YL-JKV, kas izlidoja no Spilves lidlauka un nosēdās Ādažu lidlaukā ar bojātu šasiju,
- civilās aviācijas nelaimes gadījums, kas notika 2018.gada 8.jūlijā Bauskas novada Dāviņu pagastā ar vispārējās aviācijas gaisa kuģi Jungmeister, Reģ.Nr.SE-AJA,
- civilās aviācijas nelaimes gadījums, kas notika 2018.gada 16.oktobrī Madonas novadā ar motodeltaplānu.

2018. gadā Dzelzceļa nodaļa pabeidza vienu nopietna dzelzceļa satiksmes negadījuma izmeklēšanu. Dīzeļlokomotīves 2TE10M Nr. 3424 „B” sekcijas ugunsgrēks Jelgavas dzelzceļa stacijā, kas notika 2017. gada 9. februārī. Izmeklēšanas gaitā tika izstrādāti trīs drošības ieteikumi, kuri ietver šādas jomas - dīzeļlokomotīves dīzeļdzinēja detaļu nomaiņas uzskaitē; dīzeļlokomotīves tehniskās apkopes un atjaunošanas remonta kontrole; likumdošanas grozījumi saistībā ar ritošā sastāva ugunsgrēku izmeklēšanu.

Papildus tam dzelzceļa nodaļa veica trīs sākotnējās negadījumu izvērtēšanas:

- Četru krautu pusvagonu nobraukšana no sliedēm Zemitānu stacijā 2018.gada 26.jūnijā,
- Divu tukšu pusvagonu sānu sadursme bez nobraukšanas no sliedēm Šķirotavas stacijā 2018. gada 18. jūlijā,
- Elektrovilciena sadursme ar gājēju, kurš tika nāvīgi traumēts posmā Zaslauks – Priedaine, pie pieturas punkta Zolitūde 2018. gada 7. augustā.

Visos gadījumos tika pieņemts lēmums neuzsākt pilnu izmeklēšanu, jo šajos negadījumos netika konstatēta nelabvēlīga ietekme uz vilcienu kustības drošību.

2018.gadā Birojs saņēma 26 ziņojumus par jūras negadījumiem Latvijas Republikas jurisdikcijas ūdeņos uz kuģiem zem Latvijas Republikas karoga vai nelaimes gadījumiem, kur cieta Latvijas Republikas pilsoņi. No tiem 16 bija negadījumi ar tirdzniecības kuģiem, 3 negadījumi ar jahtām, 3 negadījumi ar zvejas kuģiem, 4 negadījumi ar padziļinātājiem drageriem. Visos gadījumos notika negadījumu sākotnēja izmeklēšana/izvērtēšana, t.i., visu pieejamo datu vākšana un analīze un sadarbība ar birojiem Panamā, Polijā, Kiprā, Maltā, Lietuvā, Zviedrijā, kā arī sadarbība ar Valsts policiju, Krasta apsardzi, Valsts robežsardzi, kuģu ISM kompānijām Latvijā un ārvalstīs (atkarībā no kuģu karoga).

No Eiropas Savienības jūras drošības informācijas sistēmā SafeSeaNet tika saņemti 108 ziņojumi par negadījumiem. Katrs no šiem ziņojumiem tika analizēts pēc sekojošiem kritējiem: Latvijas Republikas iespējamā iesaistīšanās izmeklēšanā būtiski ieinteresētas valsts statusā, kā arī negadījumā iesaistīto kuģu vizīšu vēsture un plāni ierasties Latvijas Republikas ostās.

Pārskata gadā Biroja Jūras nodaļas izmeklētāji ņēma dalību pie Eiropas Komisijas jaunās jūras negadījumu uzskaites datubāzes (EMCIP) izstrādes, kā arī piedalījās Nordic-Baltic sanāsmē par kuģošanas drošības uzlabošanas jautājumiem.

3. Biroja personāls

2018. gadā Birojā bija desmit amatu vietas: deviņas ierēdņa vietas un viena darbinieka amata vieta. Biroja darbinieku vidējais vecums pārskata gadā bija 53 gadi. Birojā strādā 8 vīrieši un 2 sievietes.

Biroja darbinieku sadalījumu pa vecuma grupām 2018.gadā

Vecums (no - līdz)	Skaitis
36-50	5
51 un vairāk	5

Visiem Biroja darbiniekiem bija augstākā izglītība. Septiņiem biroja darbiniekiem bija augstākā tehniskā izglītība aviācijas, dzelzceļa un jūrniecības jomā un trijiem darbiniekiem – augstākā izglītība sociālās zinātnēs.

Biroja personāla apmācība un kvalifikācijas paaugstināšana 2018.gadā

STRUKTŪRVIENTĪBA	KURSI	MĀCĪBU VIETA	SKAITS
<i>ANGIIN*</i> <i>izmeklētāji</i>	Aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšanas kursi	Dienvidkalifornijas Drošības institūta kursi Losandželosa, ASV.	1
<i>ANGIIN*</i> <i>izmeklētāji</i>	Aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšanas kursi	ENCASIA praktiskie apmācības kursi Valletā, Maltā	2
<i>ANGIIN*</i> <i>izmeklētāji</i>	Aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšanas kursi	Eiropas Izmeklēšanas iestādes organizētie izmeklētāju apmācības kursi Viļņā, Lietuvā.	1
<i>JNIN***</i>	Jūras negadījumu izmeklēšanas kursi	EMCIP datu bāzes apgūšana Lisabonā, Portugālē	1

* - *ANGIIN* – Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas nodaļa,

** - *DzAIN* – Dzelzceļa avāriju izmeklēšanas nodaļa

***JNIN – Jūras negadījumu izmeklēšanas nodaļa

4. Komunikācija ar sabiedrību

Birojs savā interneta mājaslapā ievieto nobeiguma ziņojumus par aviācijas nelaimes gadījumu un nopietnu incidentu izmeklēšanu, nobeiguma pārskatus par izmeklētajiem dzelzceļa satiksmes negadījumiem, izmeklēšanas ziņojumus par izmeklētajiem jūras negadījumiem un incidentiem, publiskos pārskatus, kā arī informāciju par Biroja budžeta izlietojumu, nodarbināto skaitu un darba samaksu. Caur Biroja interneta mājaslapu ikviens persona var uzdot jautājumus, uz kuriem tiek sniegtas atbildes.

5. Plāni nākamajam gadam

Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas nodaļa 2019. gadam izvirza mērķus:

- sakarā ar Eiropas drošuma izmeklēšanas iestāžu tīkla (ENCASIA) izstrādāto savstarpējās palīdzības sistēmu (ENCASIA Mutual Support System –EMSS) izstrādāt un apstiprināt nacionālo drošuma izmeklēšanas vadības plānu (NIMP), kas saistīts ar valsts Operatīvās rīcības plāna pasākumiem attiecībā uz civilās aviācijas nelaiemes gadījumiem saskaņā ar Likuma par Aviāciju 66. panta pirmo daļu,
- sadarbībā ar Eiropas drošuma izmeklēšanas iestāžu tīklu (ENCASIA) organizēt mācības, lai paaugstinātu biroja kapacitāti liela mēroga komerciālo gaisa kuģu nelaiemes gadījumu izmeklēšanā un veicinātu sadarbību ar Eiropas Savienības valstu drošuma izmeklēšanas iestādēm,
- izstrādāt drošības rekomendācijas un izvērtēt drošības rekomendāciju adresātu veiktos pasākumus Biroja izstrādāto drošības rekomendāciju ieviešanai ņemot vērā Valsts aviācijas drošuma plānā (SPAS), kas ietver Eiropas aviācijas drošības plānā (EPAS) norādītos riskus un darbības, kas ir nozīmīgi katrai konkrētajai dalībvalstij,
- piedalīties Eiropas civilās aviācijas drošuma izmeklēšanas iestāžu Tīkla (ENCASIA) darba grupu darbā, sniegt priekšlikumus un izvērtēt to darba rezultātus,
- piedalīties sadarbībā ar valsts aviācijas institūcijām semināros sagatavojot materiālus un analīzi par aviācijas drošību,
- administrēt programmatūras ECCAIRS un SRIS, veikt biroja izmeklēto atgadījumu un izstrādāto drošības rekomendāciju ievadišanu ECCAIRs un SRIS datu bāzēs,
- drošuma izmeklēšanas kvalitātes paaugstināšanai sagatavot un apstiprināt mācību plānu un budžetu izmeklētāju apmācībai speciālos kursus par izmeklēšanas metodiku, gaisa kuģu aprīkojumu un sistēmām.

Dzelzceļa negadījumu izmeklēšanas nodaļa 2019. gadam izvirza šādus mērķus:

- turpināt pildīt dzelzceļa avāriju izmeklēšanas funkcijas saskaņā ar spēkā esošas Latvijas un Eiropas likumdošanas prasībām,
- pārvaldīt Eiropas Dzelzceļa Aģentūras datu bāzi ERAIL, iekļaujot tajā aktuālo informāciju par biroja izmeklēšanām un izstrādātām drošības rekomendācijām,
- turpināt piedalīties Eiropas dzelzceļa avāriju izmeklētāju tīkla darba grupās, pārstāvēt biroja viedokli un vīziju par izmeklēšanas jautājumiem,
- sadarbībā ar Lietuvas Izmeklēšanas biroju veicināt starpresoru vienošanās noslēgšanu,
- izstrādāt mācību programmu pieaicinātiem ekspertiem smagas dzelzceļa avārijas gadījumā,
- piedalīties Dzelzceļa likuma grozījumu izstrādāšanas darba grupā sakarā ar 2016.gada 11.maija Direktīvas par dzelzceļa drošību prasību ieviešanu, sniegt priekšlikumus par biroja funkcionalitātes uzlabošanu,
- sagatavot un nosūtīt Eiropas Dzelzceļa Aģentūrai biroja dzelzceļa avāriju izmeklēšanas nodaļas gada pārskatu,
- uzturēt ciešu sadarbību ar dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju piedaloties dzelzceļa satiksmes negadījumu seku likvidēšanas mācībās,
- sekmēt izmeklētāju kvalifikācijas celšanu apmeklējot specializētus kursus,
- turpināt apmācību pēc dzelzceļa avāriju izmeklēšanas nodaļas izmeklētāju apmācības un attīstības programmas.

Jūras negadījumu izmeklēšanas nodaļas mērķi 2019.gadam:

- turpināt veikt pasākumus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/18/EK, ar ko nosaka pamatprincipus negadījumu izmeklēšanai jūras transporta nozarē un groza Padomes Direktīvu 1999/35/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/59/, ar mērķi uzlabot izmeklēšanas kapacitāti un paaugstināt izmeklēšanas kvalitāti,
- turpināt sadarbības pilnveidošanu ar citām valsts struktūrām: plānot un veikt kopējās mācības un apmācības ar Valsts policiju, NBS,

- veicināt sadarbības dokumenta parakstīšanu ar Lietuvas transporta nelaimes gadījumu izmeklēšanas organizāciju,
- uzlabot biroja darbības kapacitāti jūras negadījumu un incidentu izmeklēšanas jomā sadarbībā ar citām valstīm Eiropas jūras drošības Aģentūras (turpmāk tekstā – EMSA) pastāvīgas sadarbības sistēmas (Permanent Cooperation Framework) ietvaros,
- veikt pasākumus divpusējas sadarbības uzlabošanai ar valstīm ārpus EU (Ukraina, KF un citi) saskaņā ar IMO konvencionālām prasībām,
- turpināt darbu Starptautiskajā jūras negadījumu izmeklētāju forumā (MAIIF), kā arī Eiropas reģionālajā forumā (EMAIF),
- administrēt Eiropas Komisijas jūras negadījumu ziņošanas sistēmu EMCIP nacionālās atbildīgas institūcijas lomā,
- veikt izmeklētāju apmācību speciālosursos: EMCIP lietotāju/administratoru kursi, EMSA paplašinātais jūras negadījumu izmeklētāju kurss un citosursos pēc pieejamības.